

ДРЖАВНА РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА ЗА ЕЛЕКТРИЧНУ ЕНЕРГИЈУ - ДЕРК

766

На основу члана 4.2 и 4.7 Закона о преносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11), члана 51. Пословника о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 2/05), члана 78. Правилника о јавним расправама ("Службени гласник БиХ", број 38/05) и члана 35. Правилника о прикључку ("Службени гласник БиХ", бр. 95/08, 79/10, 60/12 и 83/17), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију одржаној 26. јула 2018. године, донијета је

ОДЛУКА О РЈЕШАВАЊУ СПОРА

1. Усваја се захтјев правног лица "Превент БХ", д.о.о. Сарајево број 14/18 од 9. маја 2018. године у вези стицања статуса купца директно прикљученог на преносни систем, односно "купца на 110 kV напону".
2. Налаже се "Електропреносу Босне и Херцеговине", а.д. Бања Лука да у року од 15 дана од дана ступања на снагу ове одлуке са "Превентом БХ", д.о.о. Сарајево, за њихове објекте на локацији Топузово поље, закључи уговор о коришћењу преносне мреже и предузме све друге радње којима ће се уредити технички, правни и економски услови за стицање статуса "купца на 110 kV напону".
3. Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а диспозитив одлуке ће бити објављен у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета.

Број 03-14-2-191-13/18

26. јула 2018. године
ТузлаПредседавајући Комисије
Милорад Тушевљак, с. р.

На основу члана 4.2 и 4.7 Закона о пријеносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11), члана 51. Пословника о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 2/05), члана 78. Правилника о јавним расправама ("Службени гласник БиХ", број 38/05) и члана 35. Правилника о прикључку ("Службени гласник БиХ", бр. 95/08, 79/10, 60/12 и 83/17), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију одржаној 26. јула 2018. године, донијета је

ОДЛУКА О РЈЕШАВАЊУ СПОРА

1. Усваја се захтјев правног лица "Prevent BH", д.о.о. Сарајево број 14/18 од 9. маја 2018. године у вези стицања статуса купца директно прикљученог на пријеносни систем, односно "купца на 110 kV напону".
2. Налаже се "Elektroprijenosu Bosne i Hercegovine", а.д. Бања Лука да у року од 15 дана од дана ступања на снагу ове одлуке са "Preventom BH", д.о.о. Сарајево, за њихове објекте на локацији Топузово поље, закључи уговор о коришћењу пријеносне мреже и подузме све друге радње којима ће се уредити технички, правни и економски uvjeti за стицање статуса "купца на 110 kV напону".

3. Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а изрека одлуке bit ће објављена у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета.

Број 03-14-2-191-13/18

26. јула 2018. године
ТузлаПредседавајући Комисије
Милорад Тушевљак, с. р.

На temelju članka 4.2 i 4.7 Zakona о пријеносу, регулатору и оператору система електричне енергије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 7/02, 13/03, 76/09 и 1/11), члана 51. Пословника о раду Државне регулаторне комисије за електричну енергију ("Службени гласник БиХ", број 2/05), члана 78. Правилника о јавним расправама ("Службени гласник БиХ", број 38/05) и члана 35. Правилника о прикључку ("Службени гласник БиХ", бр. 95/08, 79/10, 60/12 и 83/17), на сједници Државне регулаторне комисије за електричну енергију одржаној 26. септембра 2018. године, донијета је

ОДЛУКА О РЈЕШАВАЊУ СПОРА

1. Усваја се захтјев правне особе "Prevent BH", д.о.о. Сарајево број 14/18 од 9. свибња 2018. године у вези стицања статуса купца изравно прикљученог на пријеносни систем, односно "купца на 110 kV напону".
2. Налаже се "Elektroprijenosu Bosne i Hercegovine", а.д. Бања Лука да у року од 15 дана од дана ступања на снагу ове одлуке са "Preventom BH", д.о.о. Сарајево, за њихове објекте на локацији Топузово поље, закључи уговор о коришћењу пријеносне мреже и подузме све друге радње којима ће се уредити технички, правни и економски uvjeti за стицање статуса "купца на 110 kV напону".
3. Ова одлука ступа на снагу даном доношења, а изрека одлуке bit ће објављена у "Службеном гласнику БиХ" и службеним гласилима ентитета.

Број 03-14-2-191-13/18

26. септембра 2018. године
ТузлаПредседатељ Комисије
Милорад Тушевљак, в. р.

САВЈЕТ ЗА ДРЖАВНУ ПОМОЋ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

767

На основу члана 12. став (3) тачка ц) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 10/12) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку оцјене усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покретом на основу Захтјева Федералног министарства финансија за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине на 73. сједници, одржаној 23. јула 2018. године, донио је сљедеће

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да државна помоћ садржана у захтјеву за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7-450 MW ТЕ Тузла", не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.

2. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Захтјев за покретање поступка

Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) запримио је 11.07.2018. године, под бројем УП/І 03-26-1-42/18, Захтјев Федералног министарства финансија, акт број 06-14-3-4459/18 од 10.07.2018. године, за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д.д. Сарајево (у даљем тексту: ЈП "Електропривреда БиХ"), за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла". Уз Захтјев подносилац је доставио:

- попуњен Образац за пријаву програма државне помоћи у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Образац пријаве) и у електронској форми (CD) следеће документе:
- Споразум о кредитној линији између Јавног предузећа "Електропривреда Босне и Херцеговине" д.д. Сарајево као зајмопримца и Извозно-увозне банке Кине као зајмодавца, број 1530002052017210002 од 27.11.2017. године (на енглеском језику),
- План пословања ЈП "Електропривреда БиХ" за период 2017-2019,
- Студију изводљивости: Изградња блока 7 у Термоелектрани Тузла (Delphos International, Washington DC, USA) (у даљем тексту: Студија изводљивости),
- Извјештај Тима за преговоре о кредиту Извозно-увозне банке Кине уз Гаранцију ФБиХ за финансирање Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла",
- Нацрт уговора о гаранцији за зајам ЈП "Електропривреда Босне и Херцеговине" д.д. Сарајево код Извозно-увозне банке Кине између Федерације БиХ, коју заступа Федерално министарство финансија (давалац гаранције) и ЈП Електропривреда БиХ (зајмопримац) (верзија за потпис) (у даљем тексту: Нацрт уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ"),
- Нацрт уговора о гаранцији Федерације БиХ која се односи на кредитну линију коју је ЈП "Електропривреда Босне и Херцеговине" д.д. Сарајево одобрила Извозно-увозна банка Кине између Федералног министарства финансија као даваоца гаранције у име Федерације БиХ и Извозно-увозне банке Кине као корисника (у даљем тексту: Нацрт уговора о гаранцији између Федералног министарства финансија и Извозно-увозне банке Кине),
- Нацрт МЕМО-а Федералног министарства финансија,
- Закључак Владе Федерације БиХ о прихватању Извјештаја Тима за преговоре о кредиту, В. број 861/2018 од 05.07.2018. године,
- Закључак Владе Федерације БиХ о прихватању Извјештаја Тима за преговоре о кредиту, В. број 1545/2017 од 24.11.2017. године,
- Финансијски извјештаји ЈП "Електропривреда БиХ" за 2016. годину,

- Нацрт одлуке Владе Федерације БиХ о издавању гаранције Федерације Босне и Херцеговине у корист Извозно-увозне банке Кине за кредитно задужење Јавног предузећа "Електропривреда Босне и Херцеговине" д.д. Сарајево (у даљем тексту: Нацрт одлуке Владе Федерације БиХ о издавању гаранције),
- Нацрт одлуке о одобравању Одлуке о издавању гаранције Федерације Босне и Херцеговине у корист Извозно-увозне банке Кине за кредитно задужење Јавног предузећа "Електропривреда Босне и Херцеговине" д.д. Сарајево (у даљем тексту: Нацрт одлуке о одобравању Одлуке о издавању гаранције),
- Нацрт одлуке о давању претходне сагласности за кредитно задужење Јавног предузећа "Електропривреда Босне и Херцеговине" д.д. Сарајево код Извозно-увозне банке Кине за Пројекат "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла" (у даљем тексту: Нацрт одлуке о давању претходне сагласности).

У смислу члана 14. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Закон), Федерално министарство финансија је својим актом дало консултативно мишљење, број 06-14-3-4459/18 од 10.07.2018. године, о пријави државне помоћи од Федералног министарства финансија за издавање гаранције Федерације БиХ ЈП "Електропривреда БиХ" за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", те уз то мишљење доставило Савјету Образац пријаве и наведене прилоге, сходно одредби члана 12. став (2) Закона.

Увидом у поднесени захтјев, Савјет је утврдио да је наведена пријава неправилна, јер су достављени документи у електронској форми (CD), што није у складу са чланом 2. став (4) Одлуке о поступцима и обрасцима за подношење обавјештења о државној помоћи и праћење државне помоћи ("Службени гласник БиХ", број 64/13) и чланом 5. став (2) Уредбе о начину и процедурама пријављивања државне помоћи у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", број 104/13), којим је прописано да је давалац државне помоћи дужан да уз поднесу пријаву (обавјештење) приложи сву неопходну документацију или њене овјерене копије којима се потврђује исправност података наведених у пријави, те је подносилац пријаве, с циљем отклањања неправилности, дужан да достави Савјету све документе које је доставио на CD-у у оригиналу или овјереној копији. Такође, из наведеног обрасца пријаве и пратеће документације закључено је да је наведена пријава и непотпуна, јер не садржи све документе неопходне за њену оцјену и доношење одлуке у складу са чланом 12. Закона, те је од Федералног министарства финансија затражена допуна пријаве актом број УП/І 03-26-1-42-1/18 од 13.07.2018. године.

Подносилац Захтјева је 20.07.2018. године Савјету доставио Допуну документације за пријаву државне помоћи, акт број 06-14-3-4459/18 од 19.07.2018. године, која садржи следеће документе:

- Актуелни извод из судског регистра, број 065-0Рег3-18-004798 од 14.06.2018. године,
- Споразум о кредитној линији између Јавног предузећа "Електропривреда Босне и Херцеговине" д.д. Сарајево као зајмопримца и Извозно-увозне банке Кине као зајмодавца, број 1530002052017210002 од 27.11.2017. године (копија превода овјереног тумача са енглеског

- језика) (у даљем тексту: Споразум о кредитној линији),
- Уговор о инжењерингу, набавци и изградњи блока 7 - 450 MW у ТЕ Тузла између ЈП "Електропривреда БиХ" и конзорцијума *China Gezhouba Group Company Limited*, Пекинг, Кина (лидер конзорцијума) и GEDI - *Guandong Electric power Design Institute*, Кина (члан конзорцијума) (у даљем тексту: ЕПЦ уговор),
- Биланс стања ЈП "Електропривреда БиХ" за 2017. годину,
- Биланс успјеха ЈП "Електропривреда БиХ" за 2017. годину,
- Закључак Владе Федерације БиХ о прихватању извјештаја Тима за преговоре о кредиту, В. број 861/2018 од 05.07.2018. године,
- Одлука о доношењу Плана пословања ЈП "Електропривреда БиХ" за период 2017 -2019, број СД-36810/16-44/2 од 30.12.2016. године,
- Методологију израчуна висине државне помоћи у поступку издавања гаранције за ЈП Електропривреда БиХ Федералног министарства финансија (у даљем тексту: Методологија Федералног министарства финансија).

Савјет је по службеној дужности прибавио од ЈП "Електропривреда БиХ" сљедеће документе:

- Споразум о кредитној линији између Јавног предузећа "Електропривреда Босне и Херцеговине" д.д. Сарајево као зајмопримца и Извозно-увозне банке Кине као зајмодавца, број 1530002052017210002 од 27.11.2017. године (на енглеском језику),
- Уговор о кредиту бр. 44199 од 30.10.2013. године између ЈП "Електропривреда БиХ" и Европске банке за обнову и развој - ЕБРД.

Такође, Савјет је по службеној дужности са службене интернетске странице Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији БиХ (у даљем тексту: ФЕРК) www.ferk.ba прибавио сљедеће документе:

- Правилник ФЕРК-а за издавање дозвола, број 01-07-1178-02/16 од 16.12.2016. године,
- Дозволу ФЕРК-а за рад - Лиценцу (производња електричне енергије) ЈП "Електропривреда БиХ", број 06-03-734/32/12 од 18.12.2012. године,
- Дозволу ФЕРК-а за рад - Лиценцу (за снабдијевање електричном енергијом првог реда) ЈП "Електропривреда БиХ", број 06-03-755/143/16 од 16.12.2016. године,
- Дозволу ФЕРК-а за рад - Лиценцу за обављање електропривредне дјелатности дистрибуције електричне енергије, број 06-03-735/33/12 од 18.12.2012. године,
- Одлуку ФЕРК-а о давању сагласности ЈП "Електропривреда БиХ" на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге, број 01-07-304-01/18 од 27.02.2018. године.

2. Примиијени прописи

Осим Закона, Савјет је у поступку узео у обзир прописе Босне и Херцеговине и прописе Европске уније. Релевантни примиијени прописи Босне и Херцеговине су: Уредба о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 27/18), Уредба о условима за додјелу државне помоћи у облику накнаде за обављање и извршење јавних услуга привредним субјектима којима је повјерено обављање

услуга од општег економског интереса БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", број 27/18), Закон о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 66/13 и 94/15), Правилник о пратећој документацији и информацијама неопходним у процедури доношења одлуке о издавању гаранције Федерације Босне и Херцеговине и проценту премије и провизије за издавање гаранције ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 14/08 и 45/18), Одлука Владе Федерације БиХ о утврђивању пружаоца јавне/универзалне услуге и резервног снабдјевача ("Службене новине Федерације БиХ", број 84/14), Правилник Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији БиХ за издавање дозвола, број 01-07-1178-02/16 од 16.12.2016. године, Дозвола за рад - Лиценца (производња електричне енергије) ЈП "Електропривреда БиХ", број 06-03-734/32/12 од 18.12.2012. године, Дозвола ФЕРК-а за рад - Лиценца (за снабдијевање електричном енергијом првог реда) ЈП "Електропривреда БиХ", број 06-03-755/143/16 од 16.12.2016. године, Дозвола за рад - Лиценца за обављање електропривредне дјелатности дистрибуције електричне енергије, број 06-03-735/33/12 од 18.12.2012. године, Одлука ФЕРК-а о давању сагласности ЈП "Електропривреда БиХ" д.д. Сарајево на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге, број 01-07-304-01/18 од 27.02.2018. године.

У складу с одредбом члана 4. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, којом је прописано да се државна помоћ додјељује ако програм или појединачни пројекат државне помоћи задовољава услове из ове уредбе и члана 71. став 2. Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 5/08 - Међународни уговори), (у даљем тексту: ССП), Савјет је обавезан да приликом оцјене захтјева за додјелу државне помоћи примјењује не само право БиХ него да на одговарајући начин примијени и критеријуме и услове који произлазе из примјене правила конкуренције важећих у Заједници и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице. Осим Уредбом о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, обавеза примјене наведених критеријума и услова Савјету је прописана одредбом члана 71. став 1. тачка ц) ССП-а који гласи: Конкуренција и друге економске одредбе "1. Сљедеће је неспојиво са прописним функционисањем овог споразума, у мјери у којој може утицати на трговину између Заједнице и Босне и Херцеговине: (ц) свака државна помоћ којом се нарушава или пријети нарушавању конкуренције давањем предности одређеним предузећима или одређеним производима.", те ставом 2. истог члана који гласи: "2. Свака пракса супротна овом члану оцјењиваће се на основу критеријума који произлазе из примјене правила конкуренције важећих у Заједници, посебно чл. 81, 82, 86. и 87. Уговора о оснивању Европске заједнице (у даљем тексту: Уговор о ЕЗ) и инструмената за тумачење које су усвојиле институције Заједнице."

Како одредбом члана 137. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ нису детаљно образложени наведени критеријуми и услови за додјелу државне помоћи у облику гаранција, Савјет је у конкретном случају, у сврху поређења, сходно члану 71. став 2. ССП-а, узео у обзир и сљедеће прописе Европске уније који се односе на специфичне инструменте додјеле државне помоћи, прије свега у облику гаранција:

- Обавјештење Комисије о примјени чл. 87. и 88. Уговора о Европској заједници у области државне помоћи у облику гаранција ("Службени лист Европске уније", серија Ц, број 155, 20.06.2008) [даље: Обавјештење Комисије (2008/Ц 155/02)].

3. Утврђивање чињеница

На основу достављених података, Савјет је у поступку утврдио следеће:

3.1. ЈП "Електропривреда БиХ" - статус, власничка структура, дјелатност и пословање

Привредни субјект ЈП "Електропривреда БиХ" уписан је у судском регистру Општинског суда у Сарајеву и под матичним бројем субјекта уписа (МБС): 65-02-0017-11, ЈИБ: 4200225150005, као дионичарско друштво са сједиштем у Сарајеву, Вилсоново шеталиште број 15.

Основни капитал ЈП "Електропривреда БиХ" износи 2.236.964.411,00 КМ и подијелен је на 31.506.541 редовну дионицу, од чега је 90,369% капитала у власништву Федерације БиХ, а 9,631% власништва имају приватни инвестициони фондови (ПИФ-ови) и мали индивидуални дионичари.

Влада Федерације БиХ је Уредбом о вршењу овлашћења у привредним друштвима са учешћем државног капитала из надлежности Федерације БиХ ("Службене новине ФБиХ", број 44/15) прописала да Влада Федерације БиХ непосредно или путем Федералног министарства енергије, рударства и индустрије у ЈП "Електропривреда БиХ" врши овлашћења по основу учешћа државног капитала у наведеном предузећу.

ЈП "Електропривреда БиХ" обавља прије свега електропривредне дјелатности: производњу електричне енергије, дистрибуцију електричне енергије, снабдијевање електричном енергијом, трговину електричном енергијом и друге дјелатности утврђене статутом, ради стицања добити, као и електропривредне дјелатности које предузеће обавља као јавне услуге: производњу електричне енергије, дистрибуцију електричне енергије и снабдијевање електричном енергијом, те друге дјелатности поближе описане у судском регистру код субјекта уписа ЈП "Електропривреда БиХ".

У оквиру електропривредних дјелатности организоване су филијале ЈП "Електропривреда БиХ", и то: Термоелектрана "Какањ" - Какањ, Термоелектрана "Тузла" - Тузла, Хидроелектране на Неретви - Јабланица, "Електродистрибуција" Бихаћ, "Електродистрибуција" Мостар, "Електродистрибуција" Сарајево, "Електродистрибуција" Тузла и "Електродистрибуција" Зеница.

ЈП "Електропривреда" БиХ је 100%-тни власник капитала седам рудника угља у Федерацији БиХ, и то:

- Рудника мрког угља "Какањ" д.о.о. Какањ; Рудника мрког угља "Бреза" д.о.о. Бреза; Рудника угља "Грачаница" д.о.о. Горњи Вакуф - Ускопље; Рудника мрког угља "Абид Лолић" д.о.о. Травник - Била; Рудника угља "Крека" д.о.о. Тузла; Рудника мрког угља "Ђурђевик" д.о.о. Ђурђевик; Рудника мрког угља "Зеница" д.о.о. Зеница.

Према билансу успјеха за период 2015-2017. године, укупна нето добит ЈП "Електропривреда БиХ" у 2015. години износи 3.635.753 КМ, у 2016. години износи 9.496.904 КМ, а у 2017. години 412.376 КМ. Такође, из биланса успјеха види се да ЈП "Електропривреда БиХ" у континуитету остварује стабилне приходе од продаје, који су се у протекле три године просјечно кретали око 1 милијарду КМ (1.022.775.094 КМ).

Из података наведених у билансу стања за период 2015-2017. година види се билансна снага компаније кроз имовину у висини од око 3,4 милијарди КМ, која је највећим дијелом (око 88%) финансирана из сопствених средстава. ЈП "Електропривреда БиХ" је практично без задужења и сва задужења се односе на кредите код међународних финансијских институција.

Према финансијским показатељима пословања ЈП "Електропривреда" БиХ за претходне двије године (2016. и 2017), очитава се следеће:

ПОКАЗАТЕЉ	2017.	2016.
Просјечан број запослених на основу сати рада	4.566	4.709
Укупна актива	4.502.975.787 КМ	4.506.536.718 КМ
Капитал друштва	2.989.491.676 КМ	2.994.283.793 КМ
Дугорочне обавезе	121.320.370 КМ	140.391.634 КМ
Краткорочне обавезе	83.787.538 КМ	77.279.400 КМ
Добит непрекинутог пословања прије пореза	620.382 КМ	12.858.086 КМ
Амортизација	150.916.663 КМ	172.019.923 КМ
Расходи за камате	4.328.630 КМ	5.386.453 КМ

3.2. Опис Пројекта "Изградња блока 7 ТЕ Тузла"

3.2.1. Припрема Пројекта

С циљем дугорочног осигурања електричне енергије ради задовољења сопствених потреба, покривања будућег дефицита електричне енергије и снаге који ће настати услед гашења постојећих термоблокова, те осигурања позиције Федерације БиХ на унутрашњем и регионалном тржишту електричне енергије, Влада Федерације БиХ донијела је Одлуку о проглашењу јавног интереса и приступању припреми и изградњи електроенергетских објеката у Федерацији БиХ ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 8/10 и 34/11). Предметном одлуком ЈП "Електропривреда БиХ" проглашено је носиоцем активности на припреми и реализацији изградње ТЕ Тузла, блок 7. Одлуком Владе Федерације БиХ о припреми и изградњи ТЕ Тузла, блок 7 - 450 MW ("Службене новине Федерације БиХ", број 13/10) и Одлуком о измјени и допуни Одлуке о припреми и изградњи ТЕ Тузла, блок 7 - 450 MW од 14.04.2010. године ("Службене новине Федерација БиХ", број 25/10), Влада Федерације БиХ дала је сагласност ЈП Електропривреда БиХ да, у својству носиоца активности припреме и изградње електроенергетског објекта ТЕ Тузла, блок 7 - 450 MW, настави и интензивира активности. Предметним одлукама дата је сагласност да се финансирање изградње ТЕ Тузла, блок 7 врши по моделу заједничких улагања ЈП "Електропривреда БиХ" са пројектним партнерима - компанијама који ће се одабрати путем међународног јавног позива, односно тендера и дају се основни принципи партнерства.

Слиједећи напријед наведене одлуке Владе Федерације БиХ, као и Одлуку о основним принципима, критеријумима и методологији избора стратешког партнера за заједничко улагање у Пројекат изградње блока 7 - 450 MW у ТЕ Тузла, број НО-17068/12-15/11 од 26.06.2012. године, ЈП "Електропривреда БиХ" је покренула поступак избора пројектног партнера који се одвијао у следећим фазама:

I фаза: Претквалификација - Листа претквалификованих кандидата

II фаза: Необавезујућа понуда - Листа ужег избора

III фаза: Конкурентски дијалог - Коначна и најбоља понуда - Избор преферираног понуђача

Након што су Влада Федерације (26.06.2014) и оба дома Парламента Федерације БиХ (23/24. 07. 2014. и 30.07.2014), прихватили Информацију ЈП "Електропривреда БиХ" о активностима у поступку избора пројектног партнера

за заједничко улагање у Пројекат изградње блока 7 - 450 MW у ТЕ Тузла - Трећа фаза тендерског поступка, ЈП "Електропривреда БиХ" је 01.08.2014. године донијело Одлуку о избору конзорцијума *China Gezhouba Group Company Limited*, Пекинг, Кина (лидер конзорцијума) *GEDI - Guandong Electric Power Design Institute*, Кина (члан конзорцијума) за преферираног понуђача у поступку избора пројектног партнера за заједничку изградњу блока 7 - 450 MW у ТЕ Тузла (Одлука број 01-25152/14).

Одлуком о избору преферираног понуђача започела је четврта фаза избора пројектног партнера - процес финализације. У склопу процеса финализације, ЈП "Електропривреда БиХ" и изабрани преферирани понуђач усагласили су и потписали Споразум о пројектној сарадњи (потписан 18.08.2014. године) и Уговор за изградњу блока 7 - 450 MW у ТЕ Тузла - ЕПЦ уговор Бр. 01-07-27673/2014 од 27.08.2014. године. Наведеним споразумом, односно ЕПЦ уговором предвиђено је да они ступају на снагу кумулативним испуњењем следећих услова:

- ступањем на снагу Уговора о кредиту са Извозно-увозном банком Кине - СЕХИМ банка (којим је планирано финансирање 85% вриједности ЕПЦ уговора),
- ступањем на снагу Уговора о пројектном партнерству, те
- добијањем сагласности Владе Федерације БиХ, Парламента Федерације БиХ и органа ЈП "Електропривреда БиХ".

3.2.2. Циљеви, техничке карактеристике и ефекти Пројекта

Блок 7 у ТЕ Тузла са снагом од 450 MW неопходан је као замјенски капацитет који ће производити електричну и топлотну енергију умјесто постојећих блокова 3, 4 и 5 (500 MW).

За изградњу блока 7 користиће се савремена најбоља расположива техника (БАТ), која укључује све мјере чишћења отпадних гасова: десумпоризацију, денитрификацију, ефикасно отпашивање. Како се изградњом блока 7 обезбјеђује замјена за постојеће блокове, који због дотрајалости излазе из погона, осигураће се дугорочно снабдијевање потрошача електричном енергијом, обезбиједити континуитет производње угља и реструктурирање Рудника "Крека" у склопу Концерна ЈП "Електропривреда БиХ". Блок 7 се гради као ТЕ-ТО блок и предвиђен је за рад у когенерацији, чиме се обезбјеђује дугорочно снабдијевање топлотном енергијом околних градова.

Изградња блока 7 омогућава реализацију циљева ЈП "Електропривреда БиХ":

- Сигурност снабдијевања и енергетску независност,
- Коришћење домаћих ресурса и континуитет рада рудника,
- Снижавање емисија испод граничних вриједности по Директиви о индустријским емисијама (ИЕД),
- Побољшање енергетске ефикасности,
- Смањење емисија CO₂,
- Раст обима когенерације топлотне и електричне енергије.

Потврђено је да су за нови - замјенски блок снаге 450 MW обезбијеђене одговарајуће залихе угља и технолошке воде, простор за одлагање продуката сагореивања и одсумпоравања као и прикључак на електроенергетску и топлотну мрежу. Студија утицаја на животну средину је потврдила да је објекат прихватљив за околину и да ће његов утицај бити знатно мањи у односу на постојећу ТЕ Тузла.

Нови блок ће одговарати свим захтјевима и условима савремене технологије и заштите животне средине према нормама у ЕУ и БиХ.

Што се тиче еколошких захтјева и утицаја на животну средину, блок 7 ће располагати најсавременијом технологијом у складу са смјерницама БАТ, које укључују све мјере чишћења отпадних гасова: десумпоризацију, денитрификацију, ефикасно отпашивање и мање емисије CO₂ због веће ефикасности. Нови блок ће одговарати свим захтјевима и условима заштите животне средине према прописима у ЕУ и БиХ, тако да ће емисија SO₂ у односу на постојеће стање бити 43 пута мања са новим блоком, а емисија NO_x ће бити мања за 2,3 пута. Емисија чврстих честица ће у односу на постојеће стање бити скоро за 10 пута мања са новим блоком, а емисија CO₂ ће бити мања за 42%.

Изградња блока 7 на постојећој локацији представља значајну предност и повољност. Просторно је тако постављен да се може технолошки повезати са технолошким и инфраструктурним објектима изграђеним за постојеће блокове ТЕ Тузла. Практично нема значајних проблема са експропријацијом, објекат се уклапа у техничко-технолошка рјешења постојећих блокова ТЕ Тузла по угљу, води, шљаци итд. и у старту је ријешена већина инфраструктурних проблема. Такође је значајна компаративна предност постојања квалификованог стручног кадра за изградњу и експлоатацију новог блока.

Изабрана је технологија ложења угљене прашине са наткритичним параметрима паре (275 бар, 600/610°C), са снагом 450 MW на стезаљкама генератора у кондензацијском режиму рада и нето степеном искоришћења већим од 42% код називних параметара блока. У склопу блока 7 предвиђена је и топлотна станица за даљинско гријање града Тузле са околином, номиналне снаге 270 MWth. При тој снази електрична снага блока код једнаког оптерећења котла нижа је за око 60 MW, а степен искоришћења топлоте горива се повећа на изнад 62%. Мјешавина лигнита из дневних копова Шикуље и Дубраве је основно гориво новог блока. Блок 7 биће прикључен на 400 kV далековод до расклопног постројења у Љубачама.

Анализа тржишта је показала да само посматрајући потребе потрошње БиХ и уважавајући умањење за производњу блокова који ће бити заустављени у ЈП "Електропривреда БиХ" (више од 3.000 GWh) у наредних 20 година постоји потреба за производњом из нових капацитета већом од 5.000 GWh ако се посматра само подручје ЈП "Електропривреда БиХ", односно најмање 8.000 GWh БиХ. Овај обим потреба је потврда неопходности енергије из блока 7, односно да су ризици везани за пласман електричне енергије ниски. Када је ријеч о производњи и испоруци топлотне енергије, поред постојећих топлотних конзума (Тузла, Лукавац), могуће је и планирано проширење когенерације у ТЕ Тузла кроз блок 7 даљинским гријањем Живиница, у форми максималне и просјечне ангажоване снаге топлфикације из ТЕ Тузла.

3.2.3. Вриједност Пројекта

Основна инвестицијска вриједност улагања у изградњу блока 7 је процијењена на 786,3 милиона евра. Структура основне инвестиције (CAPEX) у блок 7 ТЕ Тузла састоји се од следећих група радова и услуга:

- Припремни радови - 16,0 милиона евра
- ЕПЦ уговор - 722,3 милиона евра
- Припадајући радови и услуге у организацији ЈП "Електропривреда БиХ" - 31,0 милиона евра
- Услуге FIDIC инжењера - 17,0 милиона евра.

ЕПЦ уговор (уговор о инжењерингу, набавци и изградњи) најважнији је и највећи дио, 92% основне

вриједности инвестиције. ЕПЦ уговор обухвата три сегмента: - Инжењеринг (*Engineering*) - Набавку (*Procurement*) - Изградњу (*Construction*). У складу са ЕПЦ уговором, изградња објекта треба да траје 56 мјесеци од ступања датума обавјештења инвеститора да се отпочну радови до протокола о пуштању у рад. ЕПЦ уговор карактеришу два кључна елемента:

- извођач преузима укупну одговорност за пројектовање и извођење пројекта, односно извођач даје сасвим опремљен и функционалан објекат/постројење, спремно за рад;
- цијена за такве уговоре заснива се на моделу цијене „Lump Sum“ или паушалне цијене која обухвата вриједност свих радова, непредвиђених радова, вишка радова, а искључује утицај мањка радова.

Уговор о инжењерингу, набавци и изградњи потписан је са конзорцијумом кинеских компанија *China Gezhouba Group Company Ltd.* (лидер конзорцијума) и *China Energy Engineering Group Guangdong Electric Power Design Institute Co., Ltd.* (члан конзорцијума), којим се конзорцијум обавезао да изврши инжењеринг, набавку, снабдијевање, испоруку, изградњу, инсталирање, тестирање, пуштање у рад и давање гаранција у вези са материјалима и опремом повезаним са блоком 7 ТЕ Тузла.

Коначна вриједност ЕПЦ уговора, након његове оптимизације, износи 722,345 милиона евра и представља 92% основне вриједности инвестиције.

3.2.4. Финансирање Пројекта

Инвеститор Пројекта је ЈП "Електропривреда БиХ".

ЕПЦ уговором је предвиђено плаћање извођачу на следећи начин:

- 15% нето вриједности уговора - аванс и
- 85% нето вриједности уговора у складу са динамиком извођења радова.

Финансирање према врстама плаћања извршиће се на следећи начин:

- аванс за ЕПЦ уговор (10%), кредит БиХ - 72,2 милиона евра
- аванс за ЕПЦ уговор (5%) ЈП "Електропривреда БиХ" - 36,1 милиона евра
- кредит СЕХИМ банке (85%) - 614,0 милиона евра
- директна инвестиција ЈП "Електропривреда БиХ" - 64,0 милиона евра

УКУПНО ИНВЕСТИЦИЈА - 786,3 милиона евра.

Финансирање основне инвестиције по изворима финансирања је:

- домаћи кредит за аванс 72,235 милиона евра или 9%
- кредит СЕХИМ 613,990 милиона евра или 78%
- сопствено финансирање 100,103 милиона евра или 13%.

Када се на основну вриједност инвестиције додају финансијски трошкови за вријеме изградње, долазимо до укупне вриједности инвестиције од 901,3 милиона евра. Овај износ представља књиговодствену вриједност инвестиције на коју ће се, у складу са Међународним рачуноводственим стандардима, обрачунавати амортизација.

Извори њеног финансирања су:

- кредит СЕХИМ 614,0 милиона евра или 68% - домаћи кредит 72,2 милиона евра или 8% - сопствено учешће 215,1 милиона евра или 24% - УКУПНО 901,3 милиона евра.

Када је ријеч о обезбјеђењу кредитних средстава најприје се мора осврнути на доступност кредитних средстава за финансирање термоекстрана. Међународне финансијске институције, као што су Свјетска банка, IFC,

EBRD, EIB, KfW и слично, у складу са усвојеном хармонизованом енергетском стратегијом, не финансирају било какве пројекте на бази угља. Исти случај је и са европским комерцијалним банкама, тако да тренутно једини расположиви извор за финансирања пројекта на бази фосилних горива јесу велике банке из НР Кине.

Дана 27.11.2017. године потписан је Споразум о кредитној линији зајмодавца.

У наставку су приказани услови финансирања наведеног кредита:

- износ и валута кредита: 613,990 милиона евра (85% ЕПЦ уговора)
- трајање кредита: 20 година (грејс период 5 година и отплата 15 година)
- каматна стопа: 2,3% + 6-мјесечни EURO LIBOR,
- накнада за управљање (*management fee*): 0,5% једнократно
- накнада за неискоришћена средства: 0,5% п.а.
- накнада за изложеност: 3,6% на преостали износ главнице и камате за задњих 5 година отплате, која се плаћа по повлачењу прве транше кредита у три obroка, сваких 6 мјесеци
- основно осигурање кредита: полиса осигурања код *Sinosure* (кинеска агенција за осигурање извозних кредита) на период од 15 година, уз трошак полисе од 5,8% на износ главнице и камате, који се плаћа по повлачењу прве транше кредита у три obroка
- гаранција на укупан износ кредита, а која укључује камата и друге припадајуће трошкове: Федерално министарство финансија у име Федерације БиХ, уз плаћање премије у висини 3,3% од главнице и провизија за издавање гаранције у висини 0,5% од главнице са каматама
- додатно осигурање: хипотека на имовину ТЗ Б7 која се активира по престанку важења полисе осигурања код *Sinosure*, за задњих 5 година отплате кредита асигнација потраживања великих купаца ЕПБиХ у висини 1,2 годишња анuitета, те усмјеравање евентуалног вишка *cash flowa* за пријевремену отплату кредита.

3.2.5. Оцјена ефикасности Пројекта

Као што смо претходно навели, основна инвестициона вриједност улагања у изградњу блока 7 је процијењена на 786,3 милиона евра. Извори финансирања су 13% сопствена средства ЈП "Електропривреда БиХ", 78% кредит СЕХИМ банке за плаћање ЕПЦ уговора и 9% домаћи кредит за плаћање аванса. Када се на основну цијену инвестиције додају трошкови финансирања који ће бити исплаћени у вријеме изградње у износу од 115,0 милиона евра, долазимо до укупне вриједности инвестиције од 901,3 милиона евра.

Према Студији изводљивости, просјечна производна цијена електричне енергије за вријеме трајања Пројекта износи 42,45 евра/MWh, уз набавну цијену угља од 21,87 евра по тони. Пројектом се у свим годинама рада остварује више прихода од расхода и подмирују све обавезе. Продајна цијена електричне енергије је комбинација цијене за дио енергије која се по тржишним условима пласира у БиХ и ЕУ и домаће цијене за дио енергије која се пласира кроз универзалну услугу и просјечна продајна цијена износи 54,90 евра/MWh.

Такође, из Студије изводљивости је видљиво да је Пројекат ликвидан у периоду изградње као и у периоду рада. Период поврата инвестиционих улагања је 16 година, нето садашња вриједност уз 6%-тну дисконтну стопу је 89,7 милиона евра, интерна стопа рентабилности је 6,95%.

Закључна препорука Студије изводљивости јесте да се приступи реализацији пројекта, водећи рачуна о неопходности предузимања свих предрадњи за достизање пројектованих финансијских величина.

3.3. Обављање јавне услуге

Сходно члану 3. став (1) тачка 26) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, "Обавеза јавне услуге" значи загарантовани ниво услуге коју ће електропривредно друштво пружити купцима у општем друштвеном и економском интересу ради обезбјеђења сигурности снабдијевања, редовности, квалитета и цијене снабдијевања, као и заштите животне средине, укључујући енергетску ефикасност и употребу енергије из обновљивих извора.

Чланом 13. став (1) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине прописано је да се електроенергетском субјекту, у општем економском и друштвеном интересу, може наметнути обавеза јавне услуге која ће обезбиједити сигурност снабдијевања, редовност, квалитет и цијену снабдијевања, као и заштиту животне средине, укључујући енергетску ефикасност, употребу енергије из обновљивих извора и заштиту околине, а све у складу са важећим прописима Федерације и међународним уговорима које је закључила Босна и Херцеговина. Ставовима (2) и (3) истог члана прописано да се обавеза вршења јавне услуге утврђује у дозволи за рад коју издаје Регулаторна комисија, те да су обавезе јавне услуге јасно дефинисане, транспарентне, недискриминирајуће и провјерљиве и биће објављене. Такође, ставом (7) овог члана утврђено је да су електроенергетски субјекти којима је та обавеза наметнута у складу са ставом (1) овог члана као дио обавезе јавне услуге дужни пружити универзалну услугу снабдијевања електричном енергијом свим крајњим купцима из категорије домаћинстава, малих предузећа и комерцијалних купаца, на подручју њиховог дјеловања, у складу са Електроенергетском политиком Федерације, а ставом (8) овог члана прописано је да "купци из става (7) овог члана имају право да буду снабдијевани електричном енергијом одређеног квалитета по разумним, лако и јасно упоредивим и транспарентним цијенама".

Чланом 16. ставом (3) истог закона прописано је, поред осталог, да се електропривредне дјелатности: производња електричне енергије за квалификоване купце који се снабдијевају од јавног снабдјевача у складу са чланом 13. став (9) истог закона, дистрибуција електричне енергије, као и снабдијевање електричном енергијом квалификованих купаца који се снабдијевају од јавног снабдјевача у складу са чланом 13. став (9) закона, обављају у оквиру вршења обавезе јавне услуге.

У складу са условима прописаним тачком 4.2. Дозволе ФЕРК-а за рад - Лиценце за обављање електропривредне дјелатности производња електричне енергије број 06-03-734/32/12 од 18.12.2012. године, ЈП "Електропривреда БиХ" има обавезу да производњу електричне енергије обавља као јавну услугу, како је прописано важећим прописима, директивама ЕУ и међународним уговорима, које је прихватила БиХ, те да сарађује с имаоцем дозволе снабдијевања првог реда приликом закључења уговора, односно интерних аката који су потребни да се обезбиједи стабилна јавна услуга снабдијевања. Такође, наведеном тачком 4.2. прописана је обавеза ЈП "Електропривреда БиХ" да обавља производњу електричне енергије као јавну услугу с циљем општег, друштвеног и економског интереса, а она се може односити на сигурност и поузданост, укључујући и сигурност снабдијевања, континуитет, квалитет и квантитет

на економски примјерен начин, укључујући повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине, те да у случају ванредних околности, када је угрожена безбједност људи и цјеловитост мреже поступи у складу са одлукама Владе Федерације БиХ којима се прописује производња електричне енергије у ванредним околностима. Сходно тачки 3.1. Дозволе, ЈП "Електропривреда БиХ" овлашћено да обавља дјелатност производње електричне енергије, између осталих производних објеката, и у ТЕ Тузла.

С обзиром да је тржиште електричне енергије у Босни и Херцеговини за све купце, укључиво и домаћинства, формално отворено од 01.01.2015. године, то значи да су сви купци квалификовани и имају право да бирају снабдјевача, односно да купују електричну енергију на тржишту и закључују уговор о снабдијевању са снабдјевачем којег изаберу. Купци из категорије домаћинстава и мали купци (остала потрошња на 0,4 kV) који не изаберу снабдјевача на тржишту имају право да купују електричну енергију од јавног снабдјевача, тј. да се снабдијевају електричном енергијом по основу универзалне услуге.

Јавни снабдјевач је снабдјевач који има обавезу да снабдијева квалификованог купца када он не одабере свог снабдјевача на тржишту електричне енергије, на начин и под условима које прописује ФЕРК.

У складу са Одлуком Владе Федерације БиХ о утврђивању пружаоца јавне/универзалне услуге и резервног снабдјевача, ЈП "Електропривреда БиХ" додијелен је статус јавног снабдјевача и утврђена обавеза пружања јавне/универзалне услуге снабдијевања електричном енергијом и услуге резервног снабдјевача на подручју свог дјеловања у оквиру територије Федерације БиХ. Чланом 2. став (1) исте одлуке прописано је да ЈП "Електропривреда БиХ" има обавезу да, почев од 01.01.2015. године, пружа универзалну услугу снабдијевања електричном енергијом, стандардног квалитета по економски оправданим, лако и јасно упоредивим и транспарентним цијенама, свим квалификованим купцима електричне енергије из категорије домаћинстава, малих предузећа и комерцијалних купаца, а који на тржишту нису одабрали свог снабдјевача. Док је ставом (4) истог члана прописано да ЈП "Електропривреда БиХ" снабдијева квалификоване купце по цијенама услуге јавног снабдјевача на које је сагласност дао или које је утврдио ФЕРК, по методологији коју је прописао ФЕРК.

У складу са Дозволом ФЕРК-а за снабдијевањем електричном енергијом - дозвола првог реда, број 06-03-755/143/16 од 16.12.2016. године, ЈП "Електропривреда БиХ", у складу са статусом и обавезама додијелим Одлуком Владе Федерације БиХ о утврђивању пружаоца јавне/универзалне услуге и резервног снабдјевача ("Службене новине Федерације БиХ", број 84/14), има овлашћење и обавезу да обавља дјелатност снабдијевања квалификованих купаца електричном енергијом из категорије домаћинстава, малих предузећа и комерцијалних купаца у оквиру универзалне услуге и свих других квалификованих купаца који немају право на снабдијевање у оквиру универзалне услуге, а који на тржишту нису одабрали свог снабдјевача електричне енергије, у складу са одредбама закона, подзаконским актима и условима ове дозволе, на територији Федерације БиХ, на подручју свог дјеловања.

Такође, ФЕРК је ЈП "Електропривреда БиХ" издао Дозволу за рад - Лиценцу за обављање електропривредне дјелатности дистрибуције електричне енергије, број 06-03-735/33/12 од 18.12.2012. године, на основу које има обавезу да дистрибуцију електричне енергије обавља као јавну услугу, како је прописано важећим прописима, директивама

ЕУ и међународним уговорима, које је прихватила Босна и Херцеговина, на подручју свог дјеловања у Федерацији БиХ. Тачком 4.2.2. наведене дозволе, ЈП "Електропривреда БиХ" обавезно је да сарађује с имаоцима дозволе за производњу и снабдијевање првог и другог реда приликом закључивања уговора, који су потребни да се обезбиди стабилна јавна услуга снабдијевања, док у складу са тачком 4.2.3. исте дозволе има обавезу да обавља дјелатност дистрибуције електричне енергије као јавну услугу с циљем општег, друштвеног и економског интереса, а она се може односити на сигурност и поузданост, укључујући и сигурност снабдијевања, континуитет, квалитет, квантитет на економски примјерен начин, укључујући повећање енергетске ефикасности и заштиту животне средине. Осим ЈП "Електропривреда БиХ", дозволу ФЕРК-а за дистрибуцију електричне енергије има само Јавно предузеће "Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне", дионичко друштво Мостар, на територији Федерације БиХ, коју не покрива ЈП "Електропривреда БиХ".

Чланом 21. Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине прописане су надлежности ФЕРК-а, укључујући надзор над тржиштем електричне енергије и давање сагласности на цијене услуге јавног снабдјевача након потпуног отварања тржишта електричне енергије. Чланом 22. тачком 1) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине прописано је да је ФЕРК обавезан да, у складу са међународним нормама и стандардима Европске уније, Електроенергетском политиком, реформом енергетског сектора, прописима о спровођењу и актима ДЕРК-а, обезбиди постепено увођење, регулисање и развој тржишта електричне енергије, као и да обезбиди транспарентне и равноправне односе између свих учесника на тржишту.

Чланом 20. Правилника о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача прописано је да јавни снабдјевач предлаже цијене услуге јавног снабдјевача, по којима испоручује електричну енергију у оквиру универзалне услуге, у складу са Методологијом за утврђивање цијена услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге у Федерацији БиХ. Такође, овим чланом је прописано и да цијене морају бити предложене ФЕРК-у најкасније 60 дана прије њихове планиране примјене, као и да ФЕРК даје сагласност на предложене цијене, а у случају да цијене које је предложио јавни снабдјевач нису утврђене у складу са поменутом методологијом, ФЕРК неће дати сагласност на предложене цијене, и у том случају ФЕРК утврђује цијене услуге јавног снабдјевача у складу са овом методологијом. Прописано је и да је јавни снабдјевач, након добијања сагласности ФЕРК-а на предложене цијене услуге јавног снабдјевача, односно након што ФЕРК утврди цијене услуге јавног снабдјевача, обавезан да на својој интернетској страници и огласној табли објави цијене услуге јавног снабдјевача које укључују цијену набавке електричне енергије, цијену услуге снабдијевања јавног снабдјевача и цијену услуге коришћења преносне/дистрибутивне мреже.

ФЕРК је Одлуком о давању сагласности ЈП "Електропривреда БиХ" д.д. Сарајево на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге, број 01-07-304-01/18 од 27.02.2018. године дао сагласност ЈП "Електропривреда БиХ", као имаоцу дозволе за снабдијевање електричном енергијом - дозволе првог реда и јавном снабдјевачу на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге која је утврђена на основу Методологије за утврђивање цијена услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге у Федерацији

БиХ. У образложењу наведене одлуке наведено је да се приједлог цијене услуге јавног снабдјевача ЈП "Електропривреда БиХ" заснива на планираној потрошњи активне електричне енергије и обрачунске снаге, те плану потрошње прекомјерно преузете реактивне енергије за купце који ће се снабдијевати у оквиру универзалне услуге, те да наведено предузеће у складу са чланом 4. Методологије за утврђивање цијена услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге у Федерацији БиХ обезбјеђује потребну енергију и снагу за купце који имају право снабдијевања у оквиру универзалне услуге по просјечној утврђеној цијени од 73,33 КМ/МWh. Такође, у образложењу наведене одлуке наводи се да је трошак набавке електричне енергије за купце који се снабдијевају у оквиру универзалне услуге са трошком услуге снабдијевања планиран у износу од 233,394 милиона КМ, док је трошак коришћења дистрибутивне и преносне мреже у укупном износу од 204,164 милиона КМ утврђен примјеном тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система из Одлуке о тарифним ставовима за кориснике дистрибутивног система ЈП "Електропривреда БиХ", тако да је укупан трошак јавног снабдјевача за снабдијевање купаца у оквиру универзалне услуге на годишњем нивоу планиран у износу од 437,558 милиона КМ.

3.4. Анализа услова гаранције Федерације БиХ у складу са правилима државне помоћи

У сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450MW ТЕ Тузла покренут је поступак издавања гаранције Федерације БиХ за кредитно задужење ЈП "Електропривреда БиХ" код Извозно-увозне банке Кине (СЕХИМ банка). Основни услови предметног кредита утврђени су Споразумом о кредитној линији, потписаним 27. 11. 2017. године између СЕХИМ банке и ЈП "Електропривреда БиХ", којим је предвиђено да се у корист СЕХИМ банке осигура полиса осигурања агенције *Sinosure* и гаранција Федерације БиХ која би покривала 100% износа кредита. Предметни кредит се издаје под сљедећим условима:

- износ кредита: 613.990.000,00 евра
- рок отплате кредита: 20 година
- грејс период: 5 година (укључен у рок отплате кредита)
- каматна стопа: 6-мјесечни EURO LIBOR + 2,3%
- доспијећа: полугодишња, 21.01 и 21.07. сваке календарске године
- накнада за неисплаћена и неотказана расположива средства 0,5% п.а.
- накнада за управљање: 0,5% на износ кредита, једнократно
- полиса осигурања агенције *Sinosure*, која покрива кредитни ризик у првих 15 година кредита
- гаранција Федерације БиХ на укупан износ кредита, а која укључује камате и друге припадајуће трошкове.

Чланом 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ прописано је да појединачна државна гаранција не представља инструмент додјеле државне помоћи ако су кумулативно испуњени сљедећи услови:

- а) да привредни субјект није у тешкоћама;
- б) да је гаранција повезана са посебном финансијском трансакцијом, на фиксни износ и фиксни период;
- ц) да гаранција не покрива више од 80% неизмиреног зајма или друге финансијске обавезе корисника, с тим да се ово ограничење не односи на:

- 1) гаранције које покривају дужничке обвезнице, или
 - 2) гаранције дате с циљем финансирања привредног субјекта чија је искључива дјелатност пружање услуга од општег економског интереса, а гаранцију даје сам орган који је повјерио вршење услуга од општег економског интереса;
- д) да се премија за гаранцију обрачунава примјеном тржишних принципа.

Сходно одредбама тачке 3.2. Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), Европска комисија у погледу појединачних државних гаранција сматра да је испуњавање свих следећих услова довољно како би се искључило присуство државне помоћи:

- "(а) Зајмопримац се не налази у финансијским тешкоћама.
- (б) Обим гаранције може се правилно измјерити у тренутку његове додјеле. Ово значи да гаранција мора бити везана уз одређену финансијску трансакцију, за фиксни највиши износ и временски ограничено.
- (ц) Гаранција не покрива више од 80% неотплаћеног зајма или друге финансијске обавезе. Ово ограничење не примјењује се за гаранције које покривају дужничке хартије од вриједности. Ограничење од 80% не односи се на јавне гаранције додијељене за финансирање предузетника чија је једина дјелатност правилно додијељена услуга од општег економског интереса и када је ту гаранцију пружио орган јавне власти који је и додијелио ту услугу.
- (д) За гаранцију је плаћена тржишно формирана цијена.

Преузимање ризика обично би требало бити награђено прикладном премијом на износ гаранције или износ контрагаранције. Гаранција не садржи државну помоћ када је цијена плаћена за гаранцију барем толико висока као одговарајућа референтна вриједност за премије гаранција која се може наћи на финансијским тржиштима.

Ако се одговарајућа референтна вриједност за премије гаранција не може наћи на финансијским тржиштима, укупни финансијски трошак гарантованог зајма, укључујући каматну стопу зајма и премију гаранције, мора се упоредити са тржишном цијеном сличног зајма без гаранције.

У оба случаја, како би се одредила одговарајућа тржишна цијена, потребно је узети у обзир обиљежја гаранције и основног зајма. Ово укључује: износ и трајање трансакције; осигурање које даје зајмопримац и друга искуства која утичу на процјену стопе наплате; вјероватноћу неизвршавања обавезе зајмопримца која произлази из његове финансијске ситуације, његовог сектора дјелатности и очекивања, као и других привредних околности. Ова анализа понајприје би требало да омогући да се зајмопримац класификује према оцјени ризичности. Како би оцијенила да ли је премија у складу са тржишним цијенама, држава чланица може извршити упоређивање цијена које на тржишту плаћају слично рангирани предузетници".

Тачком 1. Нацрта одлуке Владе Федерације БиХ о издавању гаранције прописано је да се изда гаранција Владе Федерације БиХ у корист Извозно-увозне банке Кине за кредитно задужење ЈП "Електропривреда БиХ" за реализацију Пројекта изградње блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла у износу до 613.990.000,00 евра или 85% од укупне вриједности ЕПЦ уговора увећано за камату и друге

припадајуће трошкове по Споразуму о кредитној линији. Тачкама 2. и 5. прописани услови за издавање гаранције:

- износ гаранције: 613.990.000,00 евра увећано за камату и друге припадајуће трошкове по Споразуму о кредитној линији
- рок отплате кредита: 20 година

и обавеза ЈП "Електропривреда БиХ" да за издавања гаранције у корист буџета - Гарантног фонда Федерације БиХ уплати једнократну накнаду - премију у износу од 39.628.382,00 КМ и једнократну накнаду - провизију у износу од 8.032.916,50 КМ.

Тачком 6. истог нацрта одлуке даје се сагласност за закључивање Уговора о гаранцији између Федерације БиХ и СЕХИМ банке и закључивање Уговора о издавању гаранције између Федерације БиХ и ЈП "Електропривреде БиХ", којим се утврђују све обавезе ЈП "Електропривреда БиХ" у сврху редовне отплате кредита, као и инструменти осигурања.

Сходно члану 1.1. Нацрта уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ", давалац гаранције - Федерација БиХ гарантује за укупне обавезе зајмопримца - ЈП "Електропривреда БиХ" по Споразуму о кредитној линији.

Чланом 3. Нацрта уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ" прописано је да се зајмопримац обавезује да прије издавања гаранције даваоцу гаранције плати премију и провизију за предметну гаранцију у износу и на начин прописан релевантним законом и подзаконским актима Федералног министарства финансија важећим на датум закључивања овог уговора, те да се за потребе утврђивања висине провизије за издавање гаранције утврђује укупан износ гаранције у висини главнице и камате дефинисане у Студији изводљивости у износу од 1.606.583.304,40 КМ.

У складу са чланом 5. Правилника о пратећој документацији и информацијама неопходним у процедури доношења одлуке о издавању гаранције Федерације БиХ и проценту премије и провизије за издавање гаранције, Федерално министарство финансија обрачунава и наплаћује провизију и премију на гаранције које издаје Федерација БиХ. Чланом 6. овог правилника прописано је да се провизија заснива на износу главнице зајма за који се издаје гаранција, камати и анализи ризика и обрачунава се по стопи од 0,5% од износа гаранције, те се наплаћује једнократно и предуслов је за издавање гаранције. Премија је прописана чланом 7. истог правилника и обрачунава се по стопи од 3,3% на износ главнице и наплаћује једнократно у тренутку издавања гаранције.

У члану 6. Нацрта уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ" дефинисани су инструменти осигурања на начин да је у сврху осигурања наплате свих потраживања која могу настати по овом уговору зајмопримац дужан да достави даваоцу гаранције 30 бјанко властитих мјеница са клаузулом "без протеста" и мјеничном изјавом овјереном и потписаном од овлашћеног лица у складу са текстом који је прилог овог уговора, те да даваоца гаранције овлашћује да примљене бјанко мјенице може користити за наплату доспјелог потраживања по овом уговору. Истим чланом овог нацрта уговора прописана је обавеза зајмопримца да заснује хипотеку првог реда у корист даваоца гаранције над пројектним земљиштем, те да након завршетка Пројекта и уписа непокретне имовине Пројекта у земљишне књиге осигура упис хипотеке првог реда и над непокретном имовином Пројекта, на основу које ће давалац гаранције стећи право намирења из непокретне имовине Пројекта у случају да буде принуђен да исплати зајмодавцу било који

износ по гаранцији. Такође, одредбама члана 6. Нацрта уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ" зајмопримац се обавезује да неће располагати заложеним некретностима без сагласности даваоца гаранције, да ће се подвргнути непосредном извршењу, те да ће сносити све трошкове везане за упис предметне хипотеке, као и да неће на било који начин умањити вриједност тако заложених некретности.

Одредбама члана 4. Нацрта уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ" дефинишу се обавезе зајмопримца на начин да се они обавезује да без сагласности даваоца гаранције неће заснивати нова задужења, издавати инструменте осигурања, гарантовати или предузимати било које финансијске или друге обавезе других правних лица у појединачном износу већем од 30.000.000 КМ, те да неће вршити инвестициона улагања у појединачном износу већем од 30.000.000 КМ без сагласности даваоца гаранције, као и да неће вршити исплату дивиденде све док се не отплате његове обавезе по Споразуму о кредитној линији. Истим чланом утврђује се обавеза зајмопримца да на захтјев даваоца гаранције покрене додатну емисију дионица у сврху уноса новог капитала који ће бити довољан за сервисирање кредитних обавеза у случају да се активира гаранција или ако два пута касни са плаћањем обавеза према зајмодавцу или најави кашњење у сервисирању дуга по Споразуму о кредитној линији.

У складу са одредбама Нацрта уговора о гаранцији између Федералног министарства финансија и Извозно-увозне банке Кине, Федерално министарство финансија, као давалац гаранције, безусловно и неопозиво гарантује кориснику прописно и благовремено поштовање и извршавање обавеза зајмопримца (ЈП "Електропривреда БиХ") у складу са Споразумом о кредитној линији и обећава да ће, на захтјев, платити кориснику све тада доспјеле износе за плаћање које зајмопримац треба да плати по Споразуму о кредитној линији. Чланом 7. овог нацрта уговора дефинисано је извршење гаранције, односно да корисник може тражити плаћање од даваоца гаранције на дан или прије датума истека полисе осигурања агенције *Sinosure* и по настанку неиспуњења обавеза, у року од 15 дана након што је затражио уплату од зајмопримца. Истим чланом утврђено је да након датума истека полисе осигурања агенције *Sinosure* и по настанку неиспуњавања обавеза корисник може тражити наплату по овој гаранцији само након што је затражио уплату од зајмопримца у складу са чланом 8.2. овог нацрта уговора, којим је прописано да ће корисник доставити захтјев за плаћање са пратећим документима даваоцу гаранције на дан или прије датума истека полисе осигурања агенције *Sinosure* и по настанку неиспуњења обавеза.

Сходно одредбама члана 1. Споразума о кредитној линији, *Sinosure* означава Кинеску корпорацију за извозно и кредитно осигурање, званичну агенцију за осигурање извозних кредита основану у складу са законима Народне Републике Кине, или њене правне сљеднице или овлашћенике. Чланом 2.2. наведеног споразума прописано је да је зајмопримац сагласан и прихвата да су документи о полиси осигурања агенције *Sinosure* засебни аранжмани између агенције *Sinosure* и зајмодавца и да зајмопримац неће имати никаква права, нити право регреса од зајмодавца у вези са било каквим плаћањем које агенција *Sinosure* изврши зајмодавцу, у складу са документима о полиси осигурања агенције *Sinosure*, или које је настало у вези с тим. Чланом

2.3. утврђено је да је, независно од било које друге одредбе овог споразума, свака страна у Споразуму безусловно сагласна и прихвата да ће, након што агенција *Sinosure* зајмодавцу изврши било какво плаћање износа који су доспјели за плаћање на основу било којег финансијског документа, у складу с одредбама документа о полиси осигурања агенције *Sinosure*, агенција *Sinosure* имати (када је то примјењиво) право суброгације у односу на зајмодавца на основу финансијских докумената, у складу са документима о полиси осигурања агенције *Sinosure* и/или релевантним законом, као у односу на зајмопримца, под условом да ниједна одредба у било којем финансијском документу не даје право агенцији *Sinosure* на двоструки поврат.

У Методологији Федералног министарства финансија наведено је да ће ЈП "Електропривреда БиХ" на име премије полисе осигурања агенције *Sinosure* платити износ од око 92,3 милиона КМ.

У складу са тренутно важећим законодавством и прописима Федерације БиХ који се односе на гаранције (Закон о дугу, задуживању и гаранцијама у Федерацији БиХ и подзаконски акти), Федерално министарство финансија има обавезу да у процесу издавања гаранције изврши анализу процјену ризика и утицаја издавања гаранције Федерације БиХ на буџет Федерације БиХ. У Методологији Федералног министарства финансија наведено је да се процјена нивоа ризика спроводи у складу с интерном методологијом Федералног министарства финансија, те да се наведена методологија, односно процјена кредитне способности тражиоца гаранције, заснива на Алтмановом *Z-score* моделу који даје процјену кредитне способности, тј. вјероватноће да привредни субјект неће бити у стању да извршава своје уговорне кредитне обавезе, те се у ту сврху користи сљедећа табела:

Z-score	Кредитна способност
$Z \geq 3$	Висока, вјероватно стабилна финансијска позиција
$2,7 \leq Z < 3$	Тренутно прихватљива, с могућношћу погоршања у будућности
$1,8 \leq Z < 2,7$	Лоша, вјероватни банкрот у наредне двије године
$Z < 1,8$	Висок ризик од банкрота у наредном периоду.

У Методологији се наводи да је на основу извршене анализе која је показала да *Z-score* за ЈП "Електропривреда БиХ" износи 4,261 процијењено да ЈП "Електропривреда БиХ" показује високу кредитну способност, односно низак степен вјероватноће активирања предметне гаранције. У наведеној методологији истиче се да ће за преузимање ризика, прије издавања гаранције Федерације БиХ у корист кредитора, ЈП "Електропривреда БиХ" Федерацији БиХ односно буџету Федерације БиХ, осим провизије за издавање гаранције у износу од 8.032.916,50 КМ платити и премију ризика у износу од 39.628.382,00 КМ, а што укупно износи 47.661.298,50 КМ у складу са Правилника о пратећој документацији и информацијама неопходним у процедури доношења одлуке о издавању гаранције Федерације БиХ и проценту премије и провизије за издавање гаранције.

Федерално министарство финансија је у сврху израчуна висине потенцијалне државне помоћи у предметној методологији, а због непостојања одговарајуће референтне вриједности за премије гаранција на финансијском тржишту Босне и Херцеговине, извршило поређење укупног финансијског трошка гарантованог кредита, укључујући каматну стопу кредита и премију гаранције, са тржишном цијеном сличног кредита без државне гаранције:

- као полазна основа коришћена је каматна стопа по кредиту ЈП "Електропривреда БиХ" код ЕБРД-а који је одобрен под комерцијалним условима, тј. без владине гаранције, а која износи 6-мјесечни

EURIBOR+3% (Уговор о кредиту између ЈП "Електропривреда БиХ" и ЕБРД-а од 30. 10. 2013. године у износу од 35,0 милиона евра) и

- каматна стопа уговорена по Споразуму о кредитној линији уз гаранцију Федерације БиХ која износи 6-мјесечни EURO LIBOR+ 2,3%.

Када се разлика између наведене двије каматне стопе (која износи 0,7% годишње) реплицира на отплатни план кредита код СЕХИМ банке, добије се износ од 89,38 милиона КМ. Под претпоставком да се гаранција Федерације БиХ издаје без наплате накнада провизије и премије ризика, могло би се закључити да потенцијална државна помоћ износи 89,38 милиона КМ. Међутим, када се у обзир узме чињеница да ће Федерација БиХ на име издавања предметне гаранције од ЈП "Електропривреда БиХ" наплатити износ од 47.661.298,50 КМ, може се извести закључак да би у том случају потенцијална државна помоћ износила 41,72 милиона КМ (разлика између 89,38 милиона КМ и 47,66 милиона КМ), а што би на годишњем нивоу износило приближно 2 милиона КМ.

Предметном методологијом даље се наводи да је приликом разматрања потенцијалне висине државне помоћи важно нагласити да ће ЈП "Електропривреда БиХ" на име свеукупних накнада за гаранцију Федерације БиХ и полисе осигурања агенције *Sinosure* платити износ од око 139,96 милиона КМ (или 71,56 милиона евра), из чега се може закључити да ће, у конкретном случају, ЈП "Електропривреда БиХ" гарантима платити тржишну цијену покрића ризика по основу издатих гаранција.

У Методологији се даље наводи да је потребно узети у обзир и чињеницу да ће, осим наплате провизије и премије ризика, Федерација БиХ у сврху покрића кредитног ризика повезаног са издавањем предметне гаранције обезбиједити и друге инструменте осигурања, као што су мјенице ЈП "Електропривреда БиХ" и хипотека првог реда у корист Федерације БиХ над цјелокупном имовином пројекта ТЕ Тузла - блок 7, као и друге мјере које имају за циљ ублажавање ризика који су повезани са гаранцијом, односно проценом финансијске позиције ЈП "Електропривреда БиХ" и њене способности да уредно извршава финансијске обавезе према кредитору, како је дефинисано Нацртом уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ".

4. Доношење одлуке

Савјет је разматрао Захтјев Федералног министарства финансија на 73. сједници, одржаној 23.07.2018. године. Приликом доношења одлуке, Савјет је узео у обзир цјелокупну документацију.

Наиме, током поступка требало је да Савјет првенствено утврди да ли државна помоћ у облику гаранције кориснику ЈП "Електропривреда БиХ", за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла", представља државну помоћ из члана 3. став (1) Закона.

Приликом утврђивања да ли државна помоћ у облику гаранције кориснику ЈП "Електропривреда БиХ" за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW ТЕ Тузла" представља државну помоћ, Савјет је размотрио да ли су испуњени сви услови из члана 3. став (1) Закона, односно да ли је ријеч о трансферу државних средстава; да ли су средства помоћ која кориснику помоћи доносе економску предност коју он не би остварио у оквиру свог редовног и нормалног пословања; да ли се предложена средства додјелују кориснику на селективној основи и да ли додјелом предложених средстава постоји могућност

нарушавања тржишне конкуренције давањем предности на тржишту кориснику државне помоћи, нарочито у мјери у којој то може утицати на испуњавање међународних обавеза Босне и Херцеговине из ове области.

С обзиром на то да су одредбама члана 137. Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ само прописани услови када државна гаранција не представља инструмент додјеле државне помоћи, Савјет је у поступку утврђивао испуњеност наведених услова:

- а) да привредни субјект није у тешкоћама;
- б) да је гаранција повезана са посебном финансијском трансакцијом, на фиксни износ и фиксни период;
- ц) да гаранција не покрива више од 80% неизмиреног зајма или друге финансијске обавезе корисника, с тим да се ово ограничење не односи на:
 - 1) гаранције које покривају дужничке обавезе, или
 - 2) гаранције дате с циљем финансирања привредног субјекта чија је искључива дјелатност пружање услуга од општег економског интереса, а гаранцију даје сам орган који је повјерио вршење услуга од општег економског интереса;
- д) да се премија за гаранцију обрачунава примјеном тржишних принципа.

Сходно члану 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, наведени услови морају бити кумулативно испуњени како државна гаранција не би представљала инструмент додјеле државне помоћи.

На основу показатеља из биланса стања и успјеха за период 2015-2017. године описаних у тачки 3.1 образложења, Савјет је утврдио да ЈП "Електропривреда БиХ" није у тешкоћама. Наиме, омјер књиговодственог дуга и капитала није био већи од 7,5 а ЕБИТДА коефицијент покрића камата није био нижи од 1,0, чиме је испуњен услов из члана 137. став (1) тачка а) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

На основу Нацрта уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ" и Нацрта одлуке Владе Федерације БиХ о издавању гаранције описаних у тачки 3.4. образложења овог рјешења, Савјет је закључио да је гаранција повезана са посебном финансијском трансакцијом, на фиксни износ и фиксни период, чиме је испуњен услов из члана 137. став (1) тачка б) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

Наиме, чланом 1.1. Нацрта уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ" прописано је да давалац гаранције - Федерација БиХ гарантује за укупне обавезе зајмопримца - ЈП "Електропривреда БиХ" по Споразуму о кредитној линији, док су тачком 2. Нацрта одлуке Владе Федерације БиХ о издавању гаранције прописани услови за издавање гаранције, према којима се гаранција издаје на фиксни износ од 613.990.000,00 евра увећано за камату и друге припадајуће трошкове по Споразуму о кредитној линији на период рока отплате кредита, који износи 20 година.

С обзиром на то да предметна гаранција покрива 100% кредита, односно да Федерација БиХ гарантује за укупне обавезе зајмопримца - ЈП "Електропривреда БиХ" по Споразуму о кредитној линији, како је то прописано, чланом 1.1. Нацрта уговора о издавању гаранције, Савјет је, с циљем

испуњавања услова из члана 137. став (1) тачка ц) подтачка 2) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, у поступку требао да утврди да ли ЈП "Електропривреда БиХ" обавља услугу од општег економског интереса.

Услуге од општег економског интереса дефинисане су у члану 2. став (1) Уредбе о условима за додјелу државне помоћи у облику накнаде за обављање и извршење јавних услуга привредним субјектима којима је повјерено обављање услуга од општег економског интереса БиХ, као јавне услуге од посебне важности за живот и задовољење потреба грађана, а које не би биле доступне грађанима или би им биле доступне под мање повољним условима од уобичајених ако би изостала финансијска помоћ јавних органа јер сами привредни субјекти, полазећи искључиво од тржишних принципа, нису у могућности да их пруже или нису у могућности да их пруже на задовољавајући начин у погледу обима, услова, цијене, квалитета, учесталости и доступности.

Чланом 4. став (1) Уредбе о условима за додјелу државне помоћи у облику накнаде за обављање и извршење јавних услуга привредним субјектима којима је повјерено обављање услуга од општег економског интереса прописано је да се "државна помоћ у облику накнаде за обављање јавне услуге може додијелити привредном субјекту којем је посебним законом, прописом или уговором односно другим обавезујућим службеним актом (или више њих) надлежног јавног органа повјерена обавеза обављања услуга од општег економског интереса (даље: акт о овлашћењу)". Ставом (2) истог члана наведене уредбе одређено је да акт о овлашћењу за обављања услуга од општег економског интереса из става (1) овог члана мора садржавати сљедеће:

- а) назив правног акта (једног или више њих) на основу којег се одређеном привредном субјекту повјерава пружање јавне услуге и врста искључивих или посебних права која су му повјерена од надлежног органа;
- б) опис односно садржај обавезе/зататка пружања јавне услуге за коју се намјерава додијелити накнада и период пружања те услуге;
- ц) назив привредног субјекта којем је повјерена обавеза пружања јавне услуге и географско подручје на којем ће пружати ту услугу;
- д) опис механизма утврђивања износа накнаде и параметре за израчунавање, контролу и праћење употребе те накнаде;
- е) начин на који ће се давалац накнаде осигурати од додјеле прекоmjерне накнаде и осигурати поврат разлике евентуално више исплаћене накнаде од оне која је стварно потребна да би се пружила одређена јавна услуга.

Савјет је у поступку утврдио да су правни акти на основу којих је ЈП "Електропривреда БиХ" повјерено пружање услуга од општег економског интереса: Дозвола ФЕРК-а за рад - Лиценца за обављање електропривредне дјелатности производња електричне енергије, број 06-03-734/32/12 од 18.12.2012. године, Дозвола ФЕРК-а за рад - Лиценца за обављање електропривредне дјелатности дистрибуције електричне енергије, број 06-03-735/33/12 од 18.12.2012. године, Одлука Владе Федерације БиХ о утврђивању пружаоца јавне/универзалне услуге и резервног снабдјевача, Дозвола ФЕРК-а за снабдијевањем електричном енергијом - дозвола првог реда број 06-03-755/143/16 од 16.12.2016. године и Одлука ФЕРК-а о давању сагласности ЈП "Електропривреда БиХ" д.д. Сарајево на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге, број 01-07-304-01/18 од 27.02.2018. Наведене дозволе ФЕРК-

а издате су у складу са чланом 16. став (3) Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине којим је прописано да се електропривредне дјелатности: производња електричне енергије за квалификоване купце који се снабдијевају од јавног снабдјевача, дистрибуција електричне енергије, као и снабдијевање електричном енергијом квалификованих купаца који се снабдијевају од јавног снабдјевача обављају у оквиру испуњавања обавезе јавне услуге.

На основу наведених дозвола ФЕРК-а, којим је одређено да ЈП "Електропривреда БиХ" има обавезу да производњу, између осталих производних објеката и у ТЕ Тузла, дистрибуцију и снабдијевање електричном енергијом обавља као јавну услугу, с циљем општег, друштвеног и економског интереса на територији Федерације БиХ, на подручју свог дјеловања, како је то описано у тачки 3.3. образложења овог рјешења, Савјет је утврдио да су испуњени услови из члана 4. став (1) тач. а), б) и ц) Уредбе о условима за додјелу државне помоћи у облику накнаде за обављање и извршење јавних услуга привредним субјектима којима је повјерено обављање услуга од општег економског интереса.

Наиме, Савјет је утврдио у поступку да се предметним дозволама децидирано повјерава ЈП "Електропривреда БиХ" да пружа јавну услугу производње, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом с циљем општег, друштвеног и економског интереса, затим је јасно прописан садржај обавезе као и географско подручје Федерације БиХ на којем ће обављати услугу, како је то описано у тачки 3.3. образложења овог рјешења.

На основу чл. 13. и 21. Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине, члана 20. Правилника о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача, Одлуке Владе Федерације БиХ о утврђивању пружаоца јавне/универзалне услуге и резервног снабдјевача којом је ЈП "Електропривреда БиХ" додијелен статус јавног снабдјевача и утврђена обавеза пружања јавне/универзалне услуге снабдијевања електричном енергијом и услуге резервног снабдјевача по економски оправданим, лако и јасно упоредивим и транспарентним цијенама, на које је сагласност дао ФЕРК, или које је утврдио ФЕРК по методологији коју је прописао и Одлуке о давању сагласности ЈП "Електропривреда БиХ" на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге, број 01-07-304-01/18 од 27.02.2018. године којом је ФЕРК дао сагласност ЈП "Електропривреда БиХ" на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге, Савјет је утврдио да је испуњен услов из члана 4. став (1) тач. д) и е) Уредбе о условима за додјелу државне помоћи у облику накнаде за обављање и извршење јавних услуга привредним субјектима којима је повјерено обављање услуга од општег економског интереса.

Дакле, Савјет је утврдио у поступку да је на основу наведених одлука јасно утврђен износ накнаде за пружање јавне услуге, те параметри за израчунавање, контролу и праћење употребе накнаде, као и начин на који давалац обезбјеђује да не дође до прекоmjерне накнаде, односно да на тржишту Босне и Херцеговине постоји ФЕРК, који је у складу са својим законским надлежностима описаним у тачки 3.3 образложења овог рјешења дужан да осигура транспарентне и равноправне односе између свих учесника на тржишту и даје сагласност на цијене услуге јавног снабдјевача, које морају бити разумне и у складу са параметрима утврђеним Методологијом за утврђивање цијена услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне

услуге у Федерацији БиХ, како не би дошло до прекојерне накнаде.

Наиме, чл. 13. и 21. Закона о електричној енергији у Федерацији Босне и Херцеговине прописано је да купци из категорије домаћинстава, малих предузећа и комерцијалних купаца имају право да буду снабдијевани електричном енергијом одређеног квалитета по разумним, лако и јасно упоредивим и транспарентним цијенама, те да је надлежност ФЕРК-а, укључујући надзор над тржиштем електричне енергије, и давање сагласности на цијене услуге јавног снабдјевача након потпуног отварања тржишта електричне енергије. Чланом 20. Правилника о снабдијевању квалификованих купаца електричном енергијом и поступку промјене снабдјевача прописано је да јавни снабдјевач предлаже цијене услуге јавног снабдјевача по којима испоручује електричну енергију у оквиру универзалне услуге, у складу са Методологијом за утврђивање цијена услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге у Федерацији БиХ, на сагласност ФЕРК-у како је то описано у тачки 3.3. образложења овог рјешења. Такође, у образложењу Одлуке о давању сагласности ЈП "Електропривреда БиХ" на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге, број 01-07-304-01/18 од 27.02.2018. године, између осталог се наводи да је ФЕРК дао сагласност ЈП "Електропривреда БиХ" на приједлог цијене услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге која је утврђена на основу Методологије за утврђивање цијена услуге јавног снабдјевача за пружање универзалне услуге у Федерацији БиХ, односно планираној потрошњи активне електричне енергије и обрачунске снаге, као и плану потрошње прекојерно преузете реактивне енергије за купце који ће се снабдијевати у оквиру универзалне услуге, те узимајући у обзир укупан трошак јавног снабдјевача за снабдијевање купаца у оквиру универзалне услуге на годишњем нивоу планиран у износу 437,558 милиона КМ, како је то описано у тачки 3.3. образложења овог рјешења.

С обзиром на претходно наведено, Савјет је у поступку утврдио да ЈП "Електропривреда БиХ" обавља услугу од општег економског интереса у складу са чланом 4. ст. (1) и (2) Уредбе о условима за додјелу државне помоћи у облику накнаде за обављање и извршење јавних услуга привредним субјектима којима је повјерено обављање услуга од општег економског интереса, те утврдио да је тиме испуњен услов из члана 137. став (1) тачка ц) подтачка 2) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ.

Приликом оцјењивања да ли је у конкретном случају испуњен услов из члана 137. став (1) тачка д) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за додјелу државне помоћи у Федерацији БиХ, Савјет је у сврху поређење узео у обзир и одредбе тачке 3.2. подтачке д) Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), којом је прописано да за гаранцију мора бити плаћена тржишно обликована цијена.

Наиме, Савјет је у поступку анализирао комплетну документацију која се односи на издавање гаранције Федерације БиХ и Споразум о кредитној линији и утврдио да Федерација БиХ издаје гаранцију на фиксни износ кредита од 613.990.000,00 евра увећано за камату и друге припадајуће трошкове по Споразуму о кредитној линији на период од 20 година, затим да ће за преузимање ризика, прије издавања гаранције у корист кредитора, ЈП "Електропривреда БиХ" Федерацији БиХ односно буџету ФБиХ, осим провизије од 0,5% (на износ гаранције) за издавање гаранције у износу од 8.032.916,50 КМ платити и премију ризика по стопи од 3,3% (на износ главнице) у

износу од 39.628.382,00 КМ у складу са Правилником о пратећој документацији и информацијама неопходним у процедури доношења одлуке о издавању гаранције Федерације БиХ и проценту премије и провизије за издавање гаранције, да се гаранција активира у случају неиспуњења обавеза "Електропривреда БиХ" након истека полисе осигурања агенције *Sinosure* која покрива кредитни ризик у првих 15 година кредита, те да је Федерално министарство финансија, због непостојања одговарајуће референтне вриједности за премије гаранција на финансијском тржишту БиХ, у својој методологији дало поређење укупног финансијског трошка гарантованог кредита, укључујући каматну стопу кредита и премију гаранције, са тржишном цијеном сличног кредита без државне гаранције на начин прописан тачком 3.2. подтачка д) Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), која гласи: "Ако се одговарајућа референтна вриједност за премије гаранција не може наћи на финансијским тржиштима, укупни финансијски трошак гарантованог зајма, укључујући каматну стопу зајма и премију гаранције, мора се упоредити са тржишном цијеном сличног зајма без гаранције".

Наведеним поређењем Федерално министарство финансија исправно је закључило да разлика између каматних стопа кредита без гаранције и кредита са државном гаранцијом износи 0,7% годишње и када се она реплицира на отплатни план предметног кредита код СЕХИМ банке, добије се износ од 89,38 милиона КМ, који би ЈП "Електропривреда БиХ" требало да плати на име премије Федерацији БиХ по тржишној цијени, умјесто 47.661.298,50 КМ, колико ће платити у складу са Правилником о пратећој документацији и информацијама неопходним у процедури доношења одлуке о издавању гаранције Федерације БиХ и проценту премије и провизије за издавање гаранције.

Међутим, сходно одредбама тачке 3.2. подтачка д) Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02), којом је прописано да се приликом одређивања одговарајуће тржишне цијене морају узети у обзир обиљежја гаранције и основног зајма: износ и трајање трансакције; осигурање које даје зајмопримац и друга искуства која утичу на процјену стопе наплате; вјероватноћа неизвршавања обавезе зајмопримца која произилази из његове финансијске ситуације, његовог сектора дјелатности и очекивања, као и других привредних околности, Савјет је у обзир узео чињеницу да ће ЈП "Електропривреда БиХ" на име премије полисе осигурања агенције *Sinosure* платити износ од око 92,3 милиона КМ, односно да ће на име свеукупних накнада за гаранцију Федерације БиХ и полису осигурања агенције *Sinosure* платити износ од око 139,96 милиона КМ (или 71,56 милиона евра), те да ће, осим наплате провизије и премије ризика, Федерација БиХ у сврху покривања кредитног ризика повезаног са издавањем предметне гаранције обезбиједити и друге инструменте осигурања, као што су мјенице ЈП "Електропривреда БиХ" и хипотека првог реда у корист Федерације БиХ над цјелокупном имовином Пројекта ТЕ Тузла - блок 7, као и друге мјере које имају за циљ ублажавање ризика који су повезани са гаранцијом како је то одређено чл. 4. и 6. Нацрта уговора о издавању гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиХ", а детаљније описано у тачки 3.4. образложења овог рјешења.

Такође, Савјет је узео у обзир податке из биланса стања и успјеха, који показују да ЈП "Електропривреда БиХ" послује позитивно, са имовином у висини од око 3,4 милијарде КМ, која је највећим дијелом (око 88%) финансирана из сопствених средстава, и у континуитету остварује стабилне приходе од продаје, који су се у протекле

три године просјечно кретали око 1 милијарде КМ (1.022.775.094 КМ), те да је практично без задужења, као и чињеницу да је у складу интерном методологијом која се заснива на Алтмановом *Z-score* моделу који даје процјену кредитне способности Федералног министарства финансија, утврђено да ЈП "Електропривреда БиХ" показује високу кредитну способност, односно низак степен вјероватноће активирања предметне гаранције, како је то детаљније описано у тачки 3.4. образложења овог рјешења.

На крају, Савјет је узео у обзир да је Студија изводљивости показала да је Пројекат ликвидан у периоду изградње као и у периоду рада, те да је закључна препорука да треба започети реализацију пројекта, водећи рачуна о неопходности предузимања свих предрадњи за достизање пројектованих финансијских величина.

Узимајући у обзир све претходно наведено, Савјет је утврдио да је Федерација БиХ, у конкретном случају, предузела све потребне мјере, наплату премије и провизије ризика и инструменте осигурања, да се заштити од ризика издавања гаранције, односно да је правилно процијенила да ЈП "Електропривреда БиХ" показује високу кредитну способност, односно низак степен вјероватноће активирања предметне гаранције, те на тај начин свела ризик издавања гаранције на најмању могућу мјеру.

Сходно наведеном, Савјет је утврдио у поступку да је премија за предметну гаранцију обрачуната примјеном тржишних принципа у складу са чланом 137. став (1) тачка д) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Федерацији БиХ, односно да је за њу плаћена тржишно обликована цијена сходно тачки 3.2. подтачка д) Обавјештења Комисије (2008/Ц 155/02).

Слиједом наведеног, Савјет је у поступку утврдио да су у конкретном случају кумулативно испуњени сви услови из члана 137. став (1) Уредбе о намјени, критеријумима и условима за дојелу државне помоћи у Федерацији БиХ да појединачна гаранција Федерације БиХ кориснику ЈП "Електропривреда БиХ" за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7-450 MW TE Тузла" не представља инструмент дојеле државне помоћи, односно не представља државну помоћ у смислу члана 3. став (1) Закона.

У складу са наведеним, Савјет је одлучио као у диспозитиву овог рјешења.

Упутство о правном лијеку:

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против њега није дозвољена жалба.

Незадовољна страна може покренути управни спор пред Судом БиХу року од 30 дана од дана пријема овог рјешења.

Број УП/1 03-26-1-42-4/18
23. јула 2018. године
Источно Сарајево

Предсједавајући
Савјета за државну помоћ БиХ
Желько Пештић, с. р.

На основу члана 12. став (3) тачка с) Закона о систему државне помоћи у Bosni i Hercegovini ("Службени гласник БиХ", број 10/12) и члана 193. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку оцјене усклађености државне помоћи с прописима о државној помоћи, покренутом на основу Захтјева Федералног министарства финансија за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", Вијеће за

државну помоћ Bosne i Hercegovine на 73. сједници, одржаној 23. јула 2018. године, donijelo је слjedeће

РЈЕШЕЊЕ

1. Утврђује се да државна помоћ, садржана у Захтјеву за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у Bosni i Hercegovini.
2. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима entiteta и Брчко Distrikta Bosne i Hercegovine.

Образложење

1. Захтјев за pokretanje postupka

Вијеће за државну помоћ Bosne i Hercegovine (у даљњем тексту: Вијеће) заприло је 11.7.2018. године, под бројем UP/1 03-26-1-42/18, Захтјев Федералног министарства финансија, акт број 06-14-3-4459/18 од 10.7.2018. године, за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево (у даљњем тексту: ЈП "Електропривреда БиХ") за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла". Уз Захтјев подносилац је доставио:

- попуњен Образац за пријаву програма државне помоћи у Федерацији Bosne i Hercegovine (у даљњем тексту: Образац пријаве) и у електронској форми (CD) слjedeће документе:
- Споразум о кредитној линији између Јавног предузећа "Електропривреда Bosne i Hercegovine" д. д. Сарајево као zajmoprимca и Izвозно-увозне банке Kine као zajmодavca, број 1530002052017210002 од 27.11.2017. године (на енглеском језику),
- Plan poslovanja ЈП "Електропривреда БиХ" за период 2017 - 2019,
- Студију изводљивости: Изградња блока 7 у Termoelektrани Тузла (Delphos International, Washington DC, USA) (у даљњем тексту: Студија изводљивости),
- Izвјештај Tима за pregovore о кредиту Izвозно-увозне банке Kine уз гаранцију FBiH за finansiranje Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла",
- Nacrt уговора о гаранцији за zajam ЈП "Електропривреда Bosne i Hercegovine" д. д. Сарајево код Izвозно-увозне банке Kine између Федерације БиH, коју zastupa Федерално министарство финансија (davalac гаранције), и ЈП "Електропривреда БиH" (zajmoprимac) (verzija за potpis) (у даљњем тексту: Nacrt уговора о издаванју гаранције између Федералног министарства финансија и ЈП "Електропривреда БиH"),
- Nacrt уговора о гаранцији Федерације БиH која се односи на кредитну линију коју је ЈП "Електропривреда Bosne i Hercegovine" д. д. Сарајево одобрила Izвозно-увозна банка Kine између Федералног министарства финансија као davaoca гаранције у име Федерације БиH и Izвозно-увозне банке Kine, као корисника (у даљњем тексту: Nacrt уговора о гаранцији између Федералног министарства финансија и Izвозно-увозне банке Kine),
- Nacrt MEMO-a Федералног министарства финансија,
- Закључак Владе Федерације БиH о прихватању Izвјештаја Tима за pregovore о кредиту, V. број 861/2018 од 5.7.2018. године,